

درس و تکلیف نهم (سنجش عاطفی):

تاکنون سه نوع سنجش شامل آزمون های کتبی، آزمون های عملکردی و روش های سنجش مشاهده ای برای ارزیابی توانایی دانش آموزان مورد بررسی قرار گرفت و شما با ساخت ابزارهای آن به عنوان تکلیف، تا حدی آشنایی پیدا کردید. در این قسمت با سنجش عاطفی آشنا می شوید. همانگونه که می دانید بعد عاطفی یکی از ابعاد مهم آموزش و پرورش است که در کنار بعد شناختی و روانی - حرکتی مجموعه کاملی از پرورش دانش آموزان را تشکیل می دهند. سنجش عاطفی بر خلاف سنجش در ابعاد شناختی و روانی - حرکتی برای ارزیابی دانش آموز و قضاوت درمورد وی به منظور صدور کارنامه قبولی یا مردودی مورد استفاده قرار نمی گیرد بلکه صرفاً برای سنجش اهداف آموزشی در برنامه درسی استفاده می شود. به زبان دیگر معلم با سنجش عاطفی می خواهد بداند آیا مثلاً دانش آموز به محتوای درس خود علاقه پیدا کرده است یا خیر؟ به دلیل نتیجه محور بودن آموزش در فرهنگ ما و همچنین برجسته شدن بیش از اندازه ارزیابی از توانایی های دانش آموز متأسفانه این بخش از سنجش مورد غفلت نظام آموزشی ما قرار گرفته است. در تمایز دادن بین سنجش توانایی و سنجش عاطفی لازم است بگوییم آزمونهایی که تاکنون مورد بررسی قرار گرفت توانایی بود و در آن از آزمودنی خواسته می شد که حداکثر تلاش خود را در بهتر پاسخ دادن یا بهتر عمل کردن بخرج دهد در حالی که در سنجش عاطفی از وی خواسته می شود که خود را آنچنان که هست نشان دهد و نظر خود را در مورد مسائل طرح شده بدون نگرانی مطرح کند. بنا براین اگر احیاناً معلم بخواهد از نتایج سنجش عاطفی در ارزیابی پایانی دانش آموز استفاده کند و دانش آموز نیز آن را بداند بطور حتم پاسخ ها غیر واقعی خواهد بود پس اولین شرط سنجش عاطفی، ایجاد احساس ایمنی در دانش آموز در پاسخگویی به سوالات است. شما تاکنون با معلمان و اساتید زیادی روبرو بودید که سعی داشتند از شما در مورد روش تدریس خود بپرسند و در واقع خود را ارزیابی کنند. این موضوع را می توانید در مورد محتوای درسی تعمیم دهید مثلاً دانش آموز پس از یادگیری مثلث و ابعاد مختلف آن در درس هندسه باید حس خود را نسبت به هر شی مثلی بیان کند. یادار تاریخ با خواندن دلاوری های گذشتگان در پاسداری از میهن، بتواند احساس خود را نسبت به آنان نشان دهد. حوزه ای که در آموزش و پرورش ما در بخش سنجش بدان چندان توجهی نمی شود.

روش های سنجش عاطفی:

سنجش ویژگی های عاطفی بطور عمده به دو روش انجام می گیرد الف) سنجش مشاهده ای ب) گزارش شخصی .

روش های مشاهده ای در حوزه توانایی قبل مورد بحث قرار گرفت در حوزه عاطفی نیز می توان از این روش ها بهره برد. اما در این قسمت در مورد گزارش های شخصی بحث می شود. در تفکیک این دو روش می توان گفت روش مشاهده یعنی جمع آوری اطلاعات از راه دیدن اعمال و رفتارهای شخص مورد سنجش و روش گزارش شخصی یعنی جمع آوری اطلاعات از راه پاسخ هایی که شخص مورد سنجش یا آزمون شونده به سوال هایی که از او پرسیده می شود می دهد. (سیف، ۱۳۹۴) در ادامه به برخی راه هایی که می توان از دانش آموزخواست تا به صورت گزارش شخصی اطلاعات مورد نیاز سنجشگر را در اختیار وی قرار دهد، اشاره می شود:

پرسشنامه (عقیده سنج):

پرسشنامه های حوزه عاطفی را عقیده سنج نیز می گویند چرا که با این ابزار نه توانایی بلکه اعتقاد شخص در موضوع خاص مورد سنجش قرار می گیرد. پرسشنامه ها به دو دسته بسته پاسخ و باز پاسخ قابل تقسیم است .

پرسشنامه بسته پاسخ در حوزه عاطفی: این پرسشنامه به شیوه های مختلف قابل تولید هستند .

۱- دو گزینه ای (نوع بلی خیر)

*دوست دارید در یک انجمن کتاب که بیشتر فعالیت اعضای آن بحث و بررسی کتاب های مختلف است عضو شوید؟ بلی...خیر

*معمولا برای شما غیر ممکن است که یک ساعت مطالعه کنید و حوصله تان سر نرود؟ بلی.....خیر....

*آیا اغلب چنان غرق خواندن می شوید که از اتفاقاتی دورو برتان می افتد بی خبر می مانید ؟ بلی.....خیر....

۲- دو گزینه ای (نوع صحیح - غلط)

*اگر یکی از اعضای خانواده من به موسیقی رادیو گوش کند من ترجیح می دهم که اتاق را ترک کنم صحیح.....غلط...

*من دوست دارم مقداری از وقتم را صرف گوش دادن به موسیقی بکنم .صحیح.....غلط.....

*معمولا نمی توانم برای مدت دو ساعت به طور متوالی به موسیقی گوش کنم .صحیح .....غلط.....

۳-چند گزینه ای (نوع کامل کردنی)

*در جلسه بعدی درس علوم اجتماعی ....

الف)می خواهم تنها کارکنم (ب)می خواهم با یکی دو نفر از دوستانم کار کنم (ج)می خواهم با یک گروه کار کنم

*برای درس علوم ،زمان چهل دقیقه ای .....

الف)خیلی زیاد است (ب)کافی است (ج)کم است

*من زبان را .....از ریاضی دوست دارم .

الف)خیلی بیشتر (ب)کمی بیشتر (ج)خیلی کمتر (د)کمی کمتر

* اگر دانش آموزان ما چیزی از درس معلم یاد نمی گیرند علتش این است که.....

الف)معلم خوب درس نمی دهد (ب)دانش آموزان به این درس علاقه ندارند(ج)دانش آموزان توانایی یادگیری این درس را ندارند

تکلیف نهم :

یک یا چند درس از کتاب درسی دانش آموز را در حوزه تخصصی خود در نظر بگیرید با ذکر آدرس دقیق درس سوالات عاطفی زیر را تولید کنید:

۱- دو سوال از نوع بلی خیر

۲-دو سوال از نوع صحیح غلط

۳-دو سوال از نوع چند گزینه ای مطابق نمونه ها .

تذکر مهم :با مطالعه مطالب این بخش توجه کنید سوالات شما از نوع عاطفی بوده و میزان علاقه دانش آموز را نسبت به بحث مورد نظر در درس مربوطه بسنجد نه میزان توانایی آنان را.